

« Чудеса України »

Навчальний проект для учнів

4 класу

Вчитель : Стасюк О.С.

Miliza7

Учасники проекту : учні 4 класу

***НАУКОВИЙ КЕРІВНИК : УЧИТЕЛЬ СТАСЮК
О.С.***

***КОНСУЛЬТАНТИ: БАТЬКИ, БІБЛІОТЕКАР,
ВЧИТЕЛЬ ГЕОГРАФІЇ***

Мета: формувати уявлення учнів про унікальність та неповторність природи України, рідного краю; розширити знання учнів про чарівність краєвидів та дивовижність куточків України; стимулювати творчу ініціативу; розвивати образне сприймання, мовлення. Привернути увагу до проблем охорони навколишнього середовища та сприяти їх збереженню . Виховувати шанобливе ставлення до історії рідної країни.

Тип проекту
(кооперативний, груповий,
довготривалий,
інформаційний,
дослідницький)

• **Ключові слова :**

- Україна, Миколаївщина, природа рідного краю, архітектура, замки, фортеці

Методи дослідження:

Робота з книгою
Відвідування краєзнавчого
музею
Пошукова діяльність
Бесіда з батьками

Групова форми роботи:

- Гр. «Географи».- вивчення 7 природних чудес України ;
- Гр. «Архітектори». – вивчення 7 чудес України: архітектура, замки
- Гр.. «Краєзнавці»– вивчення 7 чудес Миколаївщини
- Гр.. «Пошуковці» - дослідження «Що в Україні Най-...»

Робота над планом проектної діяльності

- Збір даних з використанням різних джерел інформації. Проведення спостережень.
- Аналіз та обробка зібраних матеріалів.
- Проведення спостережень у природі.
- Підготовка та проведення творчого звіту групи.
- Оформлення звітів.

Очікуванні результати

- 1гр. – створення презентації “7 природних чудес України”
- 2гр. – заочна екскурсія “Архітектурна цінність України”
- 3гр. – створення книжки розгортки “Мандруємо стежками Миколаївщини”
- 4гр. – проведення вікторини “Україна най-...”

Презентація проекту

- кожна група демонструє свій матеріал і звітує про внесок кожного учасника.

• ***Хто ви?***

- Ми - діти України?
- ***Що вас цікавить?***
- Життя лісу і поля, степу і моря.
- ***Що вас зворушує?***
- Схід сонця і спів птахів.
- ***Що вас турбує?***
- Стан повітря, яким ми дихаємо; вода, яку ми п'ємо; земля на якій ми живемо.

- ***Що вас об'єднує?***

- Любов до рідної землі, віра в те, що ми здатні зробити нашу Батьківщину прекраснішою.

- ***Для чого ми прийшли у світ?***

- Ми прийшли у світ, щоб жити,
- Всі на просторі земнім,
- Щоб сміятись і радіти
- У довкіллі чарівнім!

Презентація 1 групи

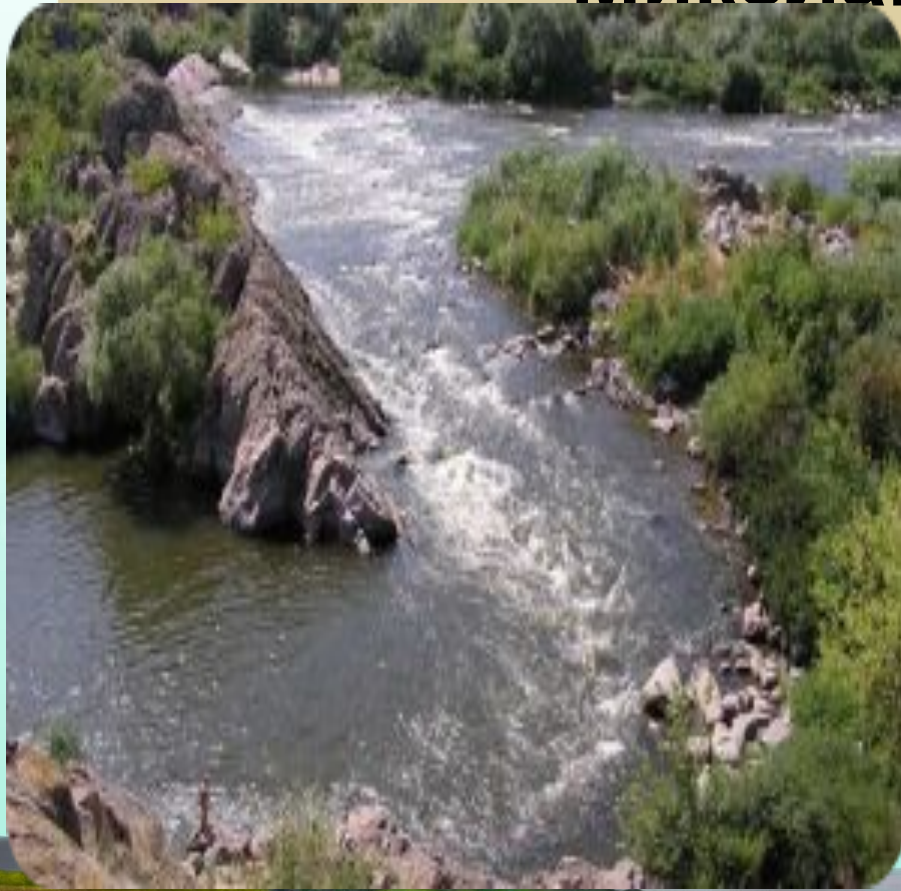
Асканія-Нова (біосферний заповідник, Херсонщина)

- Цілинний степ „Асканія-Нова” – єдина в Європі ділянка (11054 га) типчаково-ковилового степу, якого ніколи не торкався плуг
- тут 478 видів рослин
- мешкають не менше 1155 видів членистоногих, 7 видів земноводних і плазунів, 18 видів ссавців, в різні пори року зустрічається більше 270 видів птахів

Гранітно-степове Побужжя (регіонально-ландшафтний парк, Миколаївщина)

- розташований у межах Миколаївської обл.
- Для створення унікального ландшафту у долинах цих річок природа працювала понад 3000 мільйонів років
- - 900 видів рослин занесено до Червоної книги України;
- - 9000 видів комах, 56 - до Червоної книги України;
- - 300 видів хребетних тварин, 46 з яких перебувають під охороною держави
- знайдено 98 археологічних пам'яток

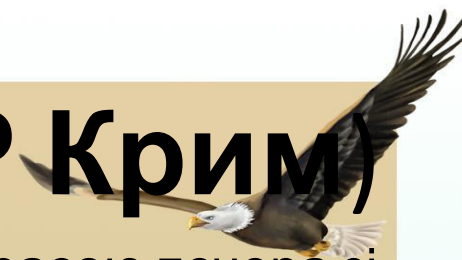
Дністровський каньйон

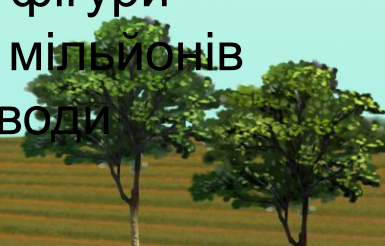
- близько 100 пам'яток живої і неживої природи
- Дністер бере початок в Бескидах біля підніжжя гори Розлуч на висоті 750 м. Загальна довжина ріки - 1362 км, площа водозабору - 72,1 тис. Км2
- Сучасна назва Дністра веде свій початок з Київської Русі і означає "бистра вода".
- має 386 приток
- . В верхів'ях швидкість течії Дністра - 4 м/сек, на рівнині - до 2м/сек.

Мармурова печера (АР Крим)

- унікальна за красою печера зі складною системою залів і галерей...
- Вхід до неї знаходиться на висоті 920 м над рівнем моря
- Протяжність розвіданих ходів - 2050 м, глибина - 60 м. Довжина обладнаних екскурсійних маршрутів більше 1 км.
- Слоненя та Мамонт, голова Господаря печери, Дід Мороз, Царівна-жаба... ці фігури створені протягом мільйонів років краплинами води

Подільські Товтри (нац. природний парк, Хмельниччина)

- Товтри - це залишки узбережних рифів, витягнених паралельно давній береговій лінії
- створено нац. парком у 1996р. з площею 261316 гектарів.
- висота парку – 400м над рівнем моря
- росте майже 1700 видів рослин
- фауна налічує 55 видів ссавців, 214 — птахів, 10 — плазунів, 11 — земноводни
- . До Червоної книги України занесено 60 видів рослин та 85 тварин

Світязь (Озеро, Волинь)

- найбільше і найглибше озеро природного походження в Україні
- у вітряну погоду хвилі тут досягають 5м висоти...
- Площа Світязя становить 2622 га, довжина 9225 м, ширина 4000 м, максимальна глибина - 58,4 м, середня глибина - 6,9 м.
- Входить до групи Шацьких озер.

Синевир (Озеро, Закарпаття)

- Найбільше озеро Закарпаття - Синевір, яке утворилося 10 тисяч років тому на висоті 989 метрів над рівнем моря...
- озеро утворилося в результаті потужного зсуву, викликаного землетрусом
- Посередині ж озера розмістився, немов зіниця блакитного ока, невеликий острівець .Звідси і народна назва - Морське око.
- у прозорій воді озера добре почуваються форель озерна, райдужна та струмкова

Долина нарцисів

(претендент)

- Заповідний масив розміщений на висоті 180-200 метрів над рівнем моря у західній частині Хустсько-Солотвинської долини на стародавній терасі Тиси - площа - 257 га.
- В “Долині нарцисів” зростає понад 400 видів рослин
- Як стверджують вчені, в льодовиковий період сталися геологічні катаклізми, і з гір сповз величезний шмат землі разом із рослинами, які й стали знаменитістю цієї долини

Дуб-патріарх (претендент)

- Найстаріший дуб в Україні, має понад 1300 років.
- Росте дуб урочищі «Юзефінська дача» Рівненської області
- має обхват 8,4 метра
- Блискавка вдарила у дуб-велетень 1997 року, зрізала найтовщу гілку та розкроїла кору дерева аж до землі, вчені – дендрологи визначили вік шанованого дерева.

Дуб Максима Залізняка

(претендент)

- Дуб, який зростає в Холодному Яру. Це найбільше дерево України, одне з найбільших дерев Європи...
- цей велетень на схилі Кириківського яру, Черкащина. Він пам'ятає походи київських князів, був свідком козацької доби, гайдамаки збиралися під його шатами, Тарас Григорович Шевченко бував біля нього.
- його висота 24 м, в обхваті 8 м 90 см.

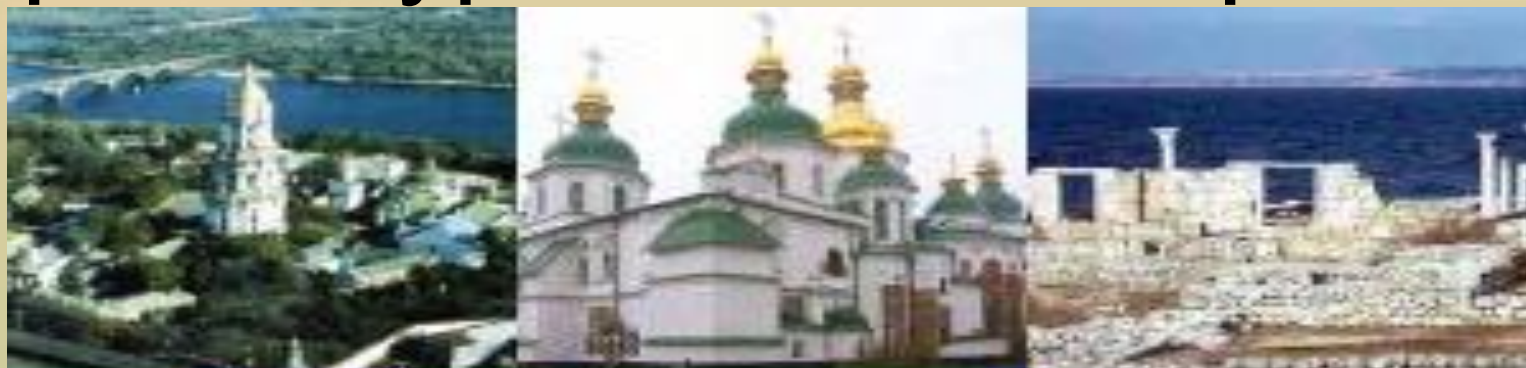
Яблуня-колонія (Сумщина) (претендент)

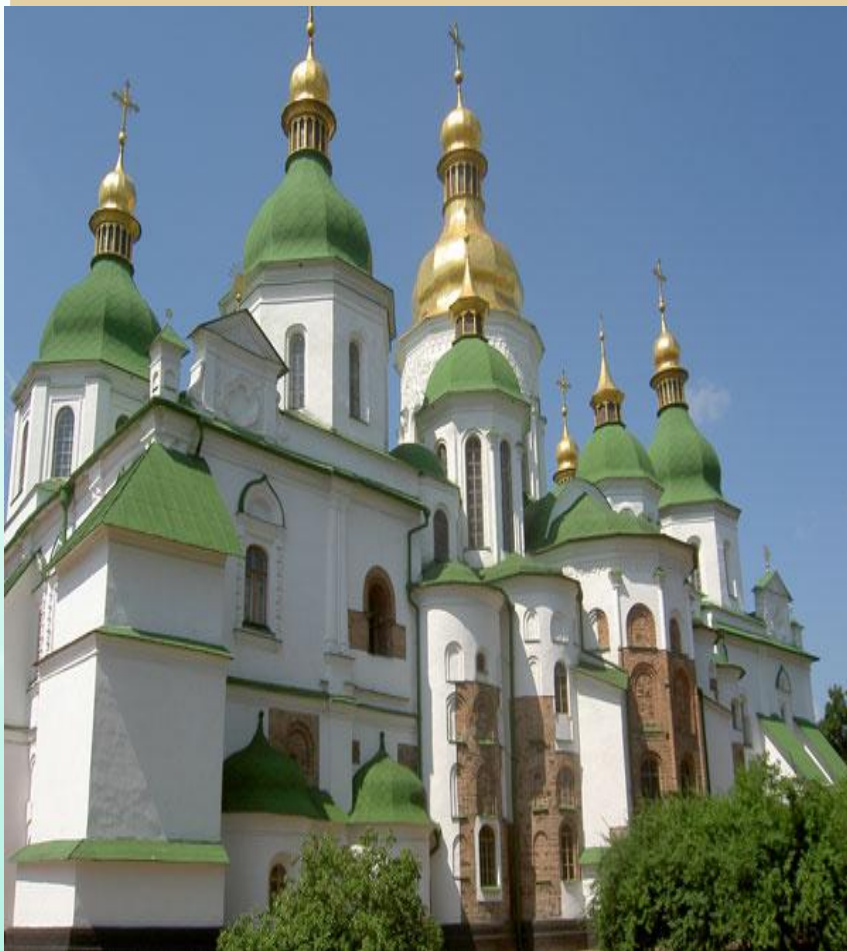
- Зовні - це яблуневий кущ, орієнтовний вік якого - понад 200 років.
- У яблуні давно вже немає її первісного материнського стовбура. Сьогодні на одному з міських майданів, за металевою огорожею, на площі близько 1000 квадратних метрів лежать у різних напрямках 15 прирослих до землі стовбурів - її дітей чи онуків, а, може, правнуків та прапра... Загубився початок цього життядесь у сивій давнині.

Презентація 2 групи “Архітектурна цінність України”

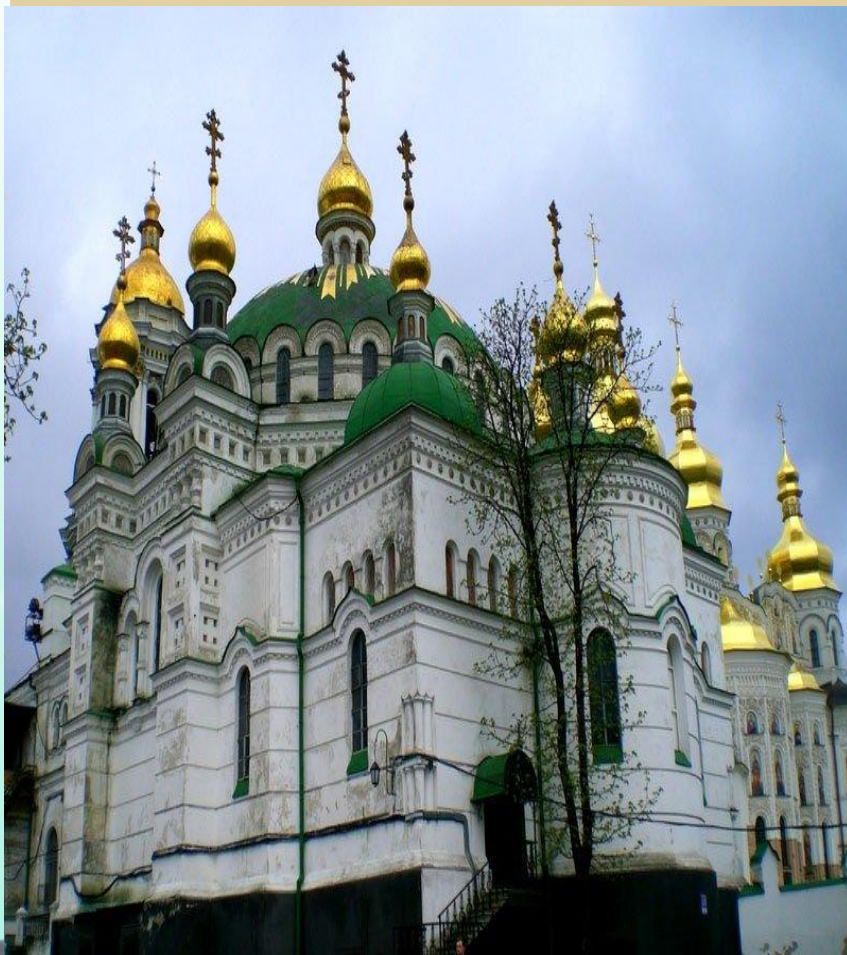
СОФІЙСЬКИЙ СОБОР

- Створений в XI сторіччі. Заввишки храм приблизно з 13-поверховий будинок. Він уміщує до трьох тисяч людей.
- Саме тут коронували князів на київський престол.
- Тут містилася перша на Русі бібліотека. В ній було понад тисячу книжок.
- Софійський собор та його пам'ятки архітектури XVIII ст. викликають постійний інтерес у туристів і гостей Києва,

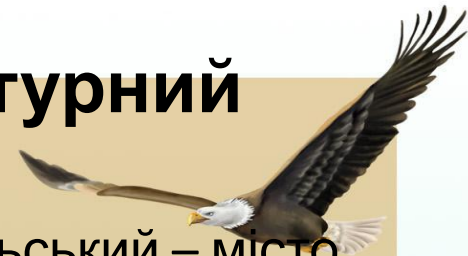

КИЄВО-ПЕЧЕРСЬКА ЛАВРА

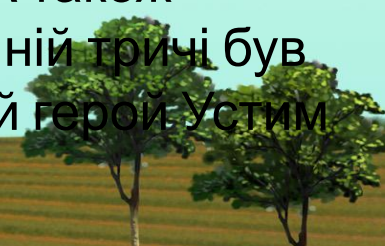

- Монастир було засновано у 1051 р. в печерах. Звідси й походить його назва – Печерський.
- У XII ст. монастир отримав статус «лаври» - головного великого монастиря.
- Нині тут розміщений музей, де зберігаються шедеври ювелірного мистецтва, старовинні книги, витвори мистецтва різних часів та народів.
- На території Лаври відкрито історико-культурний заповідник.

Національний історико-архітектурний заповідник «Кам'янець»

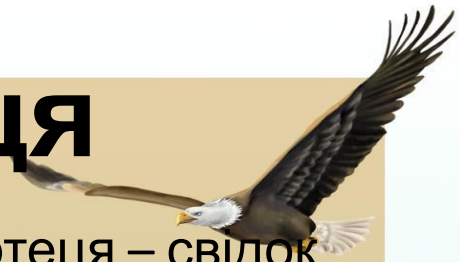
- Кам'янець Подільський – місто середньовіччя.
- До творення доклали майстерності архітектори з Італії, Польщі, Франції, Туреччини, Вірменії
- Замковий міст сполучає Старе місто із Замковим комплексом.
- До складу фортеці входять одинадцять башт
- Найвища башта –Папська тому, що збудована на кошти Папи Римського Юлієм II. А також Кармелюковою, бо в ній тричі був ув'язнений народний герой Устим Кармелюк.

Хотинська фортеця

- Хотинська фортеця – свідок численних війн та баталій
- - центр розвитку ремесел і торгівлі, культури та економіки
- Упродовж XVII ст. Хотин переходив з рук до рук, ним володіли і польські королі, і турецькі феодали, не раз місто визволяли запорозькі козаки. Під час Визвольної війни у Хотині перебували війська Богдана Хмельницького (1650–1653 рр.)

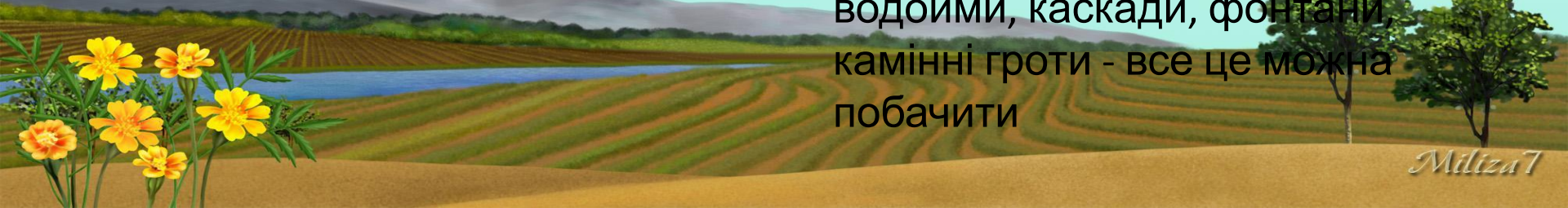
Національний дендрологічний парк

Софіївка

Уманський парк "Софіївка" є шедевром і зразком світового садово-паркового мистецтва кінця XVIII – початку XIX сторіч. Парк розкинувся на площі 154,7 гектарів

- Заснований парк у 1796 році польським магнатом Станіславом Потоцьким на честь своєї дружини красуні-гречанки Софії
- Дивовижні пейзажі, екзотичні рослини, античні скульптури, водойми, каскади, фонтани, камінні гроти - все це можна побачити

Херсонес Таврійський

- Місто Херсонес було засноване древньогрецькими колоністами більше ніж 2500 тисячі років тому на південному заході Криму.
- його історія є частиною історії Древньої Греції, Древнього Риму та Візантії.
- До наших днів збереглося:.. елліністичний театр, римська цитадель, середньовічні християнські храми, житлові квартали, вулиці, гончарні майстерні, рибозасолованне обладнання, колодязі та ін.

Національний заповідник-острів «Хортиця»

- Острів «Хортиця» є найбільшим островом на Дніпрі
- різноманітність природних комплексів – цілинних степів, байрачних та плавневих лісів, наскальної рослинності, рідкісних та зникаючих видів рослин, пам'яток геології...
- Основу острова на Дніпрі (довжина 12, а ширина 2,5 кілометри) складають граніти і гнейси, яким близько 2 мільярдів років

Музей “Писанка” у м. Коломия пам’ятник сучасної України

- збудовано в 2000 році в м. Коломия
- має форму писанки висотою 14 метрів
- приміщення виготовлене з кольорового скла, загальна площа вітражу становить 600 квадратних метрів. Воно не має даху!
- музей володіє колекцією понад 6000 писанок

Лівадійський палац – пам'ятник новітньої історії

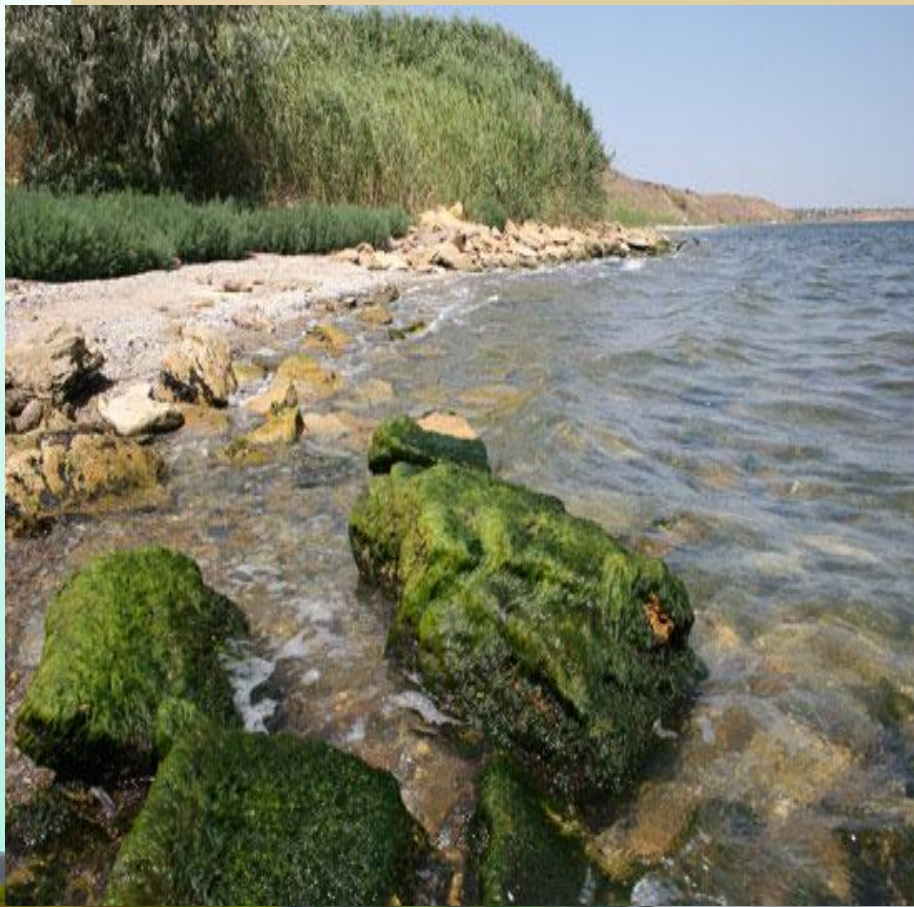
- був літньою резиденцією російського імператора Миколи II та його родини.
- у 20-х роках ХХ ст. в ньому- і у світі селянський санаторій.
- місце проведення Ялтинської конференції (1945 р.)
- будівництво палацу з квітня 1910 р. по вересень 1911 р. – 17 місяців.
- будинок витриманий в стилі Відродження з включенням мотивів архітектури візантійської (церква), арабської (внутрішній дворик)

Презентація 3 групи- “Мандруємо стежками Миколаївщини”

Регіональний ландшафтний парк «Тилігульський»

- за рішенням Миколаївської обласної ради №8 від 28.04.95, було створено регіональний ландшафтний парк «Тилігульський», загальною площею 8195,4 га
- Піщані коси й острови, заливні луки, очеретяні зарості, степові ділянки, байрачні ліси, акваторія сприяють біологічному різноманіттю. Флора налічує 624 види рослин, з яких 22 види занесені до Червоної книги
- Фауна теж різноманітна: 30 видів риби, 5 – земноводних, 7

СВЯТО-МИХАЙЛІВСЬКИЙ Пелагеївський жіночий монастир

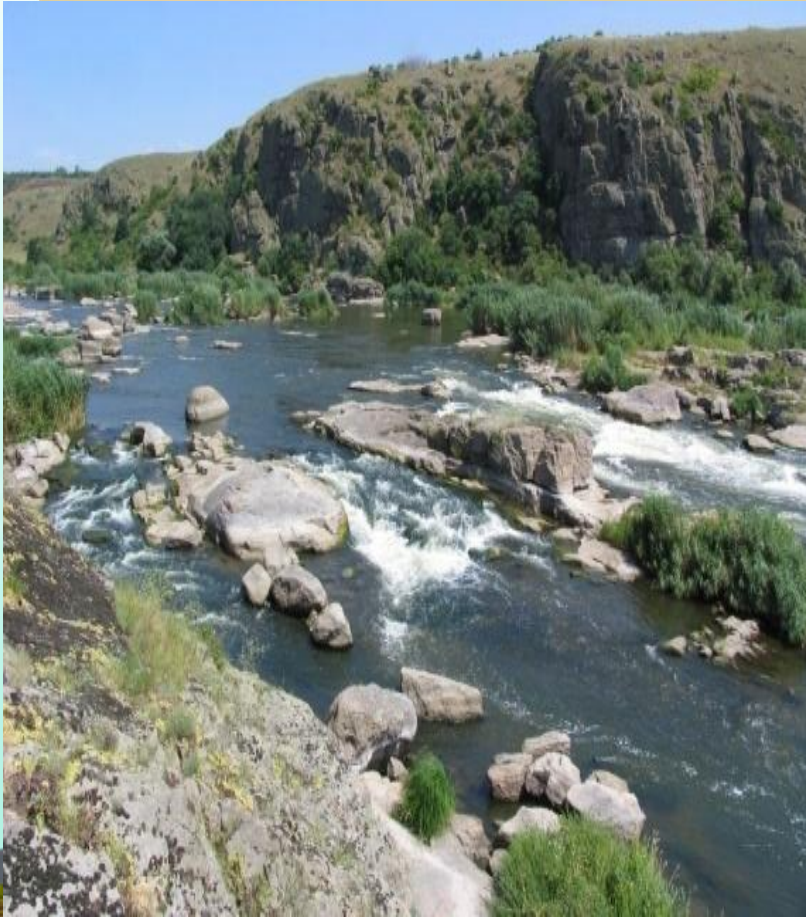

Понад сто років він височіє над річкою Інгул, схожий на велетенську свічку

- Іменем дружини назвав купець Сидір село, а після її смерті – храм.
- заклали церкву брати Андрій та Михайло Дуриліни в пам'ять про трагічну долю своєї матері Пелагеї.
- Храм, з червоної цегли, заввишки 47м
- зараз це жіночий монастир і живуть в ньому 20 черниць.

Національний природний парк «Бузький Гард»

- Створений 2009р
- засновано на базі регіонального ландшафтного парку «Гранітно-степове Побужжя», площа парку - 6138,13га
- Центр найбільшої концентрації біологічного різноманіття, природних та історичних ландшафтів, археологічних пам'яток
- флора налічує близько 900 видів рослин, 28 з яких занесені в Червону книгу України. Фауна представлена 300 видами хребетних, майже 9 тисячами видів комах, що мешкають на даній території, 51 з них занесений в Червону книгу України.

Трикратський ліс

- Трикратський ліс поч. за с. Трикрати, на півн. Вознесенського району, поблизу річки Мертвовод.
- Заклав ліс Віктора Петровича Скаржинський в 1819 р.
- На початку ХІХ сторіччя він розбив у маєтку «Трикрати» недалеко від Вознесенська сад, дендрарій, організував лісові розсадники
- Складається Трикратський ліс з двох урочищ – «Лабіринт» і «Василева пасіка»
- Росте понад 200 порід дерев
- Дуби віком 120 – 170 років

Городище фінальної бронзи «Дикий Сад».- претендент

- розташовано в істор.центрі сучасного м. Миколаїв у місці злиття річок Інгул та Південний Буг.
- площа близько 3га
- в плані городище має форму овалу
- відкриті архітектурні споруди розташовані вздовж річці Інгул в три-чотири ряди
- городище складалося з обмеженим ровом “цитаделі” – 15 приміщень, “передмістя” – 4 приміщення, “посаду” – 16 приміщень, 5 господарчих ям за межами приміщень,

Унікальний півострів «Кінбурнська коса» -

ІНДЕНТ

Кінбурнська коса – унікальний півострів-заповідник з піщаними пляжами, зеленими лісами та первозданною природою, який знаходиться на межі Дністрово-Бузького лиману та Чорного моря.

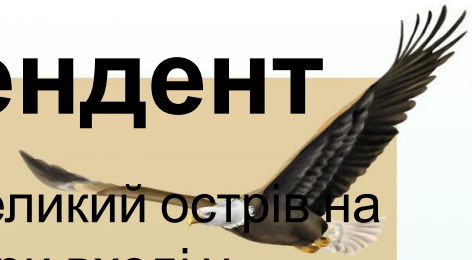
- тут нараховується близько 300 видів птахів, 45 видів ссавців, 9 видів рептилій, 5 видів амфібій, 40 видів риби, тисячі видів комах
- у 1787р. армією Суворова на території півострова, був розгромлений турецький десант.

Острів Березань - претендент

- Березань - невеликий острів на Чорному морі при вході у Дніпровсько-Бузький лиман, за 13 км від сучасного Очакова...
- Довжина острова 850 м, ширина від 200 м на півдні і до 850 м на півночі
- у давні часи був півостровом. Він має чимало найменувань: Борисфенід (ант.), острів Буян (давньорус.) чи острів Шмідта
- Знахідки: древні монети, амфори, та ін.речі .
Давньогрецькі залишки будівель (датовані роками до нашої ери)

Петропавлівський і Актівський каньйони

- знаходяться в долині річки Мертвовод між селами Петропавлівка Братського району та Актове Вознесенського району.
- Тут є водоспади, кам'яні потоки, могутні гранітні стовпи та валуни, прямовисні скелясті береги і провалля
- висота скель 30–50 м, а глибина каньйону 40—50 м.
- Налічує 900 видів рослин, 26 з яких занесені до Червоної Книги України, 4 — до Європейського Червоного списку.

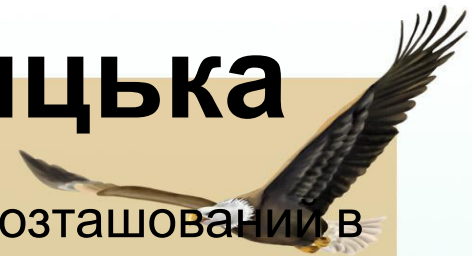
Волижин ліс і Ягорлицька

затока

Волижин ліс – розташований в
на Кінбурнському півострові,
на площі 203 га.

- комплекс старовинних лісонасаджень
- головна прикраса – вільховий гай
- галявині ростуть дуби і в'язи
- Тут є косулі, зайці, фазани, єноти, дикі кабани, плямисті олені і інші тварини. Але найбільше в лісі пернатих. Серед них – качки, куріпки, білі лелеки, зі співочих – солов'ї, іволги, зяблики, синиці, шпак

Ягорлицька затока

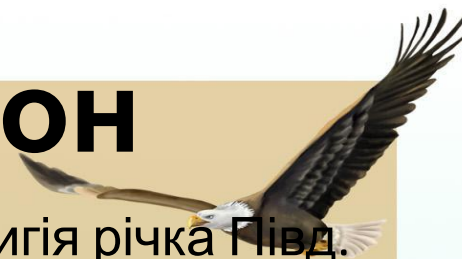
- мілководна затока в північній частині Чорного моря між Кінбурнською косою і півостровом Ягорлицький Кут.
- площа становить 34 тис. га
- можна зустріти близько 300 видів пернатих: лиску, мартина середземноморського, попелюху, черню морську, морського голубка, крячку рябодзьобу, річкову крячку, чайку-реготуху, великого баклана, лисуху, крякву, червоноголового нирка, турухтана, чернозобика

Мигіївський каньйон

- Нижче села Мигія річка Півд. Буг глибоко врізається в докембрійські породи Українського кристалічного щита і утворює вузьку каньйоноподібну долину з високими скелястими берегами та порожистим руслом
- називають ще «Бузькою Швейцарією».
- увійшла до складу нац. природного парку «Бузький Гард».

Вікторина

1. Найбільша гірська

- Українські Карпати

2. Найвища гора в Українських Карпатах...

3. Найбільша низовина

- (Українське Полісся)

4. Найвологіше місце ...

svali.ru
туристический портал

- Українські Карпати

5. Найбільше море, що омиває Україну...

- (Чорне море)

6. Найбільша ріка...

- Дніпро

7. Найбільше озеро...

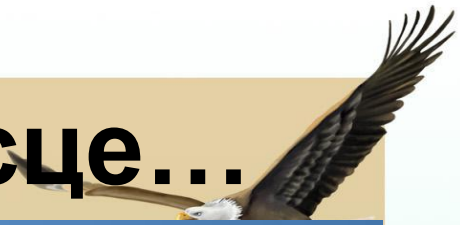
- (Ялпуг)

8. Найглибше озеро...

- (Світязь)

9. Найбільш вітряне місце...

- (гора Ай-Петрі)

10. Найвище дерево в Україні...

- **Модрина європейська в Рахові. Її зрубали у віці 140 років, вона мала висоту 54 метри**

11. Найдовговічніше дерево в Закарпатті ...

- Тис ягідний. Вік може досягати 4 тис. років

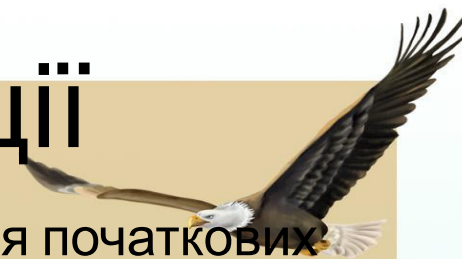
Висновок

- Чудеса достойні не тільки того, щоб ними милувалися та пишались, їм необхідне бережливе ставлення і небайдужість людей. Природа краю потребує нашого захисту.

Джерела інформації

- О.О.Форощук, Н.Є Форощук «Природознавство для початкових класів» навчальний посібник. – 1999. – 348с.
- Тетьоркіна В.А, Погорелова С.М. «Я і Україна. Навколишній світ» Матеріали до уроків. 4 клас. Посібник для вчителів. – Харків «Ранок». – 2002.
- Бібліотека журналу «Початкове навчання та виховання». «Дидактична мозаїка: цікаве докiлля». Уклад. Л.М. Римар, Ю.Є. Бардакова. – Х.: Вид. група «Основа», 2005.
- Коваль Н.С. Природа навколо нас. – К: Веселка, 1998.

- **До підготовки проекту використані матеріали сайтів:**
- <http://images.yandex.ru/yandsearch>, ru.wikipedia.org
- <http://teacher.at.ua>
- <http://www.bibliokid.if.ua>
- <http://luginlib.org.ua/mykolaiv/turystychna/index.php>
- <http://7chudes.in.ua/top7chudesUkraine>
- <http://7chudes.in.ua/top7chudesUkraineNature>
- «Кольоровими сторінками Червоної книги». Виховний захід. Журнал «Шкільний світ» січень 1 , 2011.
- Демонстраційний матеріал «Тварини Червоної книги України». Вид. Ранок.
- Смородженський Л. А., Федоренко А.П. Охрана и привлечение птиц: Пособие для учителей. – Л.: Рад.школа., 1986.- 71с.

• Дякуємо за увагу!

